

SLAKKEN ZOEKEN IN DE SNEEUW?

C.J.P.J Margry

Looking for snails in the snow?

After a night of severe frost and a night with snowfall several species of snails were found alive. *Eucobresia diaphana* was active on leaflets under the snow. In total 15 species were recorded.

Een verzoek om hulp bij determinatie en de wens van de Eindhovense schelpenwerkgroep om iets met landslakken in Noord-Brabant te doen bracht ons ertoe om een korte veldexcursie te organiseren in Het Groene Woud in Midden Brabant. Begin februari werd de dag van 5 maart geprikt en via mail werden enkele potentiële belangstellenden met een eenvoudig doch enthousiast programma in verleiding gebracht. Al snel ontstond een groepje van zo'n 8 personen en treintijden en plaats van determineren waren snel geregeld. Maar weersvoorspellingen gooiden roet in het eten. Met "in de sneeuw vind je geen slakken" regende het afmeldingen. Ook het argument dat er winterslakken actief kunnen zijn kon enkele twijfelaars niet overhalen. Vervolgens kwam in de nacht van 3 op 4 maart 2005 nog eens een kouderecord. In deze koudste nacht sinds 1971 werden in Het Groene Woud temperaturen van 11,8 graden onder nul gemeten. De daaropvolgende nacht zorgde nog eens voor enkele cm sneeuw. Het onmogelijke scenario leek compleet.

Op 5 maart stapten Wim Klein en Rabten van Oirschot uit Breda bij het Boxtelse station in het busje van Kees Margry. Een klein half uur later stonden we in de Scheeken in de sneeuw. Dit gebied wordt gekenmerkt door populierenbossen op een kalrijke leemlaag en staat inmiddels bekend om zijn rijkdom aan slakken (Margry 2000; 2004). We kozen twee monsterplaatsen waar we op het blote oog begonnen te verzamelen. Na het wegschuiven van het laagje sneeuw kwam een natte laag van bladeren tevoorschijn. Soms waren bladeren nog als klonten aan elkaar gevoren. In en onder die laag waren verschillende soorten slakken waar te nemen. Al snel vielen de clausilia's op. Terwijl onze handen stijver werden van de kou vroegen we ons telkens af met welke antivries de verschillende soorten

het toch zo goed uit konden houden. Naaktslakken lagen als keurige keutels te wachten op betere tijden.

Toen we bij de tweede monsterplaats lege huisjes van *Eucobresia diaphana* vonden zochten we net zolang door tot we een levend exemplaar hadden. En met succes. Na een indrukwekkende fotosessie kon het kruipende diertje weer vrij worden gelaten. Er werden geen naaktslakken of strooiselmonsters meegenomen. Alleen de verzamelde huisjes van beide monsterplaatsen gingen mee. Op naar de stereomicroscoop en de tabellen. En warme koffie!

Eucobresia diaphana actief in de sneeuw (foto Kees Margry)

Fotografische belangstelling van Wim en Rabten voor *Eucobresia diaphana* (foto Kees Margry)

Bij de determinatie thuis bleken er in het totaal van 15 soorten enkele interessante slakken te zitten (tabel 1). Enkele "Limburgse" soorten als *Cochlodina laminata* blijken het in de Scheeken goed te doen. Zelfs het aanhangende zand bleek de moeite waard. We vonden er één exemplaar van *Vertigo substriata* en één van *Acanthinula aculeata*. We konden terugkijken op een geslaagde dag. Het lijkt ons een goed idee om zo'n veldwerkdag in het najaar wat breder op te zetten. Inmiddels zijn er 82 soorten weekdieren in Het Groene Woud vastgesteld.

Tabel 1.

Soorten die op 5 maart 2005 in de Scheeken gevonden zijn. Achter elke soort is aangegeven of ze in vindplaats 1 en/of 2 gevonden zijn.

<i>Acanthinula aculeata</i> (stekelslak)	1
<i>Aegopinella nitidula</i> (bruine blinkslak)	1, 2
<i>Arianta arbustorum</i> (heesterslak)	1, 2
<i>Balea biplicata</i> (grote clausilia)	1, 2
<i>Cepaea nemoralis</i> (gewone tuinslak)	1, 2
<i>Clausilia bidentata</i> (vale clausilia)	2
<i>Cochlicopa lubrica</i> (glanzende agaathoren)	1, 2
<i>Cochlodina laminata</i> (gladde clausilia)	1, 2
<i>Discus rotundatus</i> (boerenknoopje)	2
<i>Eucobresia diaphana</i> (oorvormige glasslak)	2
<i>Oxychilus cellarius</i> (kelder-glansslak)	2
<i>Succinea putris</i> (gewone barnsteenslak)	2
<i>Trichia hispida</i> (gewone haarslak)	1, 2
<i>Vitrea crystallina</i> (gewone kristalslak)	2
<i>Vertigo substriata</i> (gestreepte korfslak)	1

Literatuur

- MARGRY, C.J.P.J., 2003. Weekdieren in de Kampina en de rest van de Meierij. *Spirula* 330: 15-16.
 MARGRY, C.J.P.J. & H.J. VAN ROESSEL, 2004. Het ABC van *Balea biplicata* in Het Groene Woud in Noord Brabant. *Spirula* 340: 94-95

Adres van de auteur:

Mozartlaan 41
 5283 KB Boxtel
 e-mail: margry@home.nl

Op 8 oktober 2005 wordt er in de Scheeken een excursie gehouden. Deze excursie wordt georganiseerd door de Eindhovense Schelpenwerkgroep nader informatie over deze excursie is te verkrijgen bij Kees Margry telefoon 0411-682916 of per E-mail margry@home.nl of k.margry.mb@hlc.nl .